

Tóc nhuộm răng cưa người Việt Nam

Tác Giả: Hồ Đức Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

Trong các truyền cổ tích thì từ hàng nghìn năm trước người nước ta đã có tục nhuộm răng, theo truyền thuyết tục này đi cùng với tục xăm mình và ăn trầu. Người Việt Sử Ký Toàn Thư trang 133 chép lời của vua Hùng về tục xăm mình cho tục nhuộm răng thì không thấy "... rồi vua bỏ omissions người lý mỹ về hình thức quái vào mình. Từ đây không thấy thu nhập người dân nữa". Không cho người Việt mới có tục nhuộm răng mà các dân tộc khác như Thái, Si La ... cũng có tục này như người nói, mỗi dân tộc đều có cách nhuộm răng khác nhau về ý nghĩa, thức ăn, sắc kẹo và chất liệu sử dụng trong lúc nhuộm như người Thái ở Việt Bắc thì nhuộm răng và ăn trầu là làm cho răng bền chắc tránh sâu răng.

Suốt trong thời niên thiếu thì người con gái Thái chừa, chờ sau khi lý chừa người nhuộm răng và ăn trầu. Cách nhuộm răng cưa họ cũng khác với người kinh, để làm sạch răng họ phải chà sát nhũu lên bề mặt miếng cau khô sau đó dùng lưỡi dao hoc lưỡi thu nhập cùn họ cho vĩa nóng, rồi rồi bột cánh kiến lên để bột nhĩa cánh kiến nóng chảy ra mà không cháy thành than. Cho cho bột nhĩa cánh kiến vĩa nguội mới lý nhĩa đó miếng vào răng. Miếng cho đều lúc chĩa nhĩa này bột chĩa hai hàm răng mới thôi. Trong vòng 7 đến 10 ngày sau không được dùng thức ăn uống nóng, không nhai để ăn cơm, khi răng trở nên màu ngà họ sẽ nhuộm đen bề mặt nhĩa cây mét non.

Tục nhuộm răng là tục cổ xưa của dân tộc Việt, có từ thời các vua Hùng với tục ăn trầu. Sử thần của nhà Văn Lang (Giao Chỉ) trước vua nhà Chu (Trung Quốc) về tục ăn trầu "Chúng tôi có tục ăn trầu để khử mùi ô uế và nhuộm cho răng đen...".

Về thời Hùng Vương, ai cũng xăm mình. Ai cũng búi tóc hoc cắt tóc ngắn (nhưng cũng có người búi xoã tóc hoc tết đuôi sam). Ai cũng thích đeo hoa tai và nhũu vòng tay. Người ta nhuộm răng, ăn trầu (Lịch sử Việt Nam, tập 1, Khoa Học Xã Hội, 1971, tr. 48).

Trong bài học của Quang Trung năm 1789, trước lúc xuất quân có câu liên quan đến tục nhuộm răng

Đánh cho đứt dài tóc

Đánh cho đứt đen răng

Đánh cho nó chích luân bột phấn

Đánh cho nó phũn giáp bột hoàn

Tục nhuộm răng của người Việt Nam

Tác Giả: Hồ Đức Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

Còn trong văn chương, ca dao thì tục nhuộm răng và răng đen của người phụ nữ được ca ngợi i tôn vinh như một nét đẹp không thể thiếu được. Răng đen là nét đáng yêu được xếp vào hàng đẹp trong cái duyên của người con gái:

Một thanh tóc búi đuôi gà,
Hai thanh ngấn nói mà n mà có duyên,
Ba thanh ng má lúm đing n,
Bốn thanh răng láng hớt huy n kém thua

Và để đẹp hơn, để sạ so n, để trang điểm người con gái bao giờ cũng rất chú trọng đến hàm răng đen gọi là của mình:

Lấy ching cho đáng t m ching,
Bôi công trang điểm má hing răng đen.

Năm quan mua lấy mịn ing d i
Mười quan ching t c, t c người i răng đen.

Trong truyện Kiều có những câu liên quan đến cái răng nhưng không phải là cái màu răng đen hớt huy n mà là bôi trơn bảo ghen tương của Hồ n Th :

Vàng xing nh ra uy
Đa thì v mịn ing, đa thì b răng

Trong những thói của người dân quê của ta thì trẻ con bôi gầy răng, n u là răng hàm dưới thì v t răng xing g m g ing, n u là răng hàm trên thì v t lên mái nhà và hô 3 ting cho “ ông thiêng ” nó tha đi đ cho mau m c răng.

Tư c nhuộm răng cưa ngọ i Việt Nam

Tác Giả: H Đ c Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

Thông th ng ng i ta ch nhuộm răng sau khi đã thay toàn b răng s a, th i gian đó là thích h p nh t đ nhuộm vì lúc y răng còn non, đ th m của thu c nhuộm đ g n ch t vào men và ngà răng h n. Ng i bình dân th ng nhuộm theo ph ng pháp đ n gi n, nh ng gi i giàu có hay quý t c, quan l i i nhuộm răng theo nhi u l i c u k v i nh ng ph ng pháp gia truy n khác nhau. Hu là n i còn l u gi đ c nhi u công th c ch thu c nhuộm răng cũng nh các th thu c đ duy trì m u đen bóng c a răng.

Tư c nhuộm răng đen có t thu xa xa, nh ng ch thông đ ng i mi n Trung và mi n B c. T thu m i ba, m i b n tu i, trai gái đ u thích nhuộm răng. Vi c nhuộm răng nhiều khê, ph i tr i qua nhi u giai đ n, kéo dài m t tu n có khi đ n n a tháng và nh ng th thu c gia truy n th ng đ c xem nh m t th gia b o, ng i ngoài khó bi t đ c công th c pha ch c a h .

X a i nông thôn có th y nhuộm răng, ông ta đi t làng này sang làng khác đ hành ngh nh ng i làm ngh thi n heo, thi n gà chó... Hu l i có các "bà th y" nhuộm răng th ng hành ngh c đ nh trong các ch , nh ch Đông Ba có đ n 5 , 6 ng i hành ngh này. H có m t cái s p ngay gi a l ng ch , còn nh các ch nh ch B n Ng , ch Bao Vinh, ch An C u ch có m t hai bà th y nhuộm răng mà thôi

Cách đây 70 năm có m t bà th y nhuộm răng n i ti ng nh t i kinh đô Hu không ai là không bi t đó là bà th y Th i i làng S L cách c u Ngói Thanh Toàn m t con sông. Bà th y v a hành ngh nhuộm răng v a s n xu t thu c nhuộm, thu c x a, cao dán m t, cao no h i đ y b ng cho tr s sinh... Mu n nhuộm răng các cô chiêu, c u i m ph i ghi tên và đ t ti n c c tr c, có khi m t c hàng tháng tr i m i t i phiên mình đ c nhuộm. M i đ t nhuộm là 15 ng i ăn i luôn t i nhà bà th y trong su t th i gian nhuộm kho ng t 12 ngày đ n n a tháng. Chi u chi u bà th y th ng cho các cô chiêu câu i m leo lên m t đ i nh trong làng quay m t ra h ng đông, b o h há mi ng to đ gió bi n th i vào cho thu c nhuộm mau khô (!) và bà cũng k cho các cô chiêu c u i m đó nghe v nh ng chuy n c tích, danh nhân l ch s , lòng yêu n c, hi u th o v i cha m . Đ c biêt có m t ông già mù ph thêm hát về M Đ i, về Ph m Công Cúc Hoa, về L c Vân Tiên, về th t th Kinh Đô ... đ mua vui cho các cô các c u và nh ng ng i hi u k đ n xem. Thu c nhuộm răng c a bà th y Th i càng ngày càng n i ti ng vang kh p c m t vùng Trung k , có m y cái đ i lý c a bà i ch Đông Ba, Qu ng Tr , Đông Hà vô t i Qu ng Nam, Qu ng Ngãi... Đ n năm 1949, không hi u t i sao ông già mù hát về b Tây b t và l i ra b n ch t đ i đ c c u An C u. C nhà bà th y Th i đ n đi đâu m t trong ngày hôm y, nghe đâu m y năm sau có ng i g p bà i c a Tranh Đ .

Cách nhuộm răng :

Tác dụng của việc vệ sinh răng miệng và Vệ sinh

Tác Giả: HÉ ĐÉc Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

Việc vệ sinh răng miệng tuân theo từng giai đoạn làm sao cho răng trắng mịn đen bóng. Để khi đi du lịch cho việc vệ sinh răng thì miệng và răng phải được làm vệ sinh, phải chú ý hàm răng cho tốt sạch. Không được có bệnh, bệnh trong các kẽ và chân răng phải lấy hết cho đến khi lấy tay sờ vào thân răng phải trơn láng mịn được.

Trong ba ngày đầu phải đánh răng, xoa răng bằng nước cau khô với than bột trộn với muối và gừng chín thành bột. Mỗi ngày trước khi vệ sinh phải nhai gừng hoặc chanh hoặc nước súc miệng bằng nước trà pha nước chanh. Tác dụng của nước cốt làm cho lớp men ngoài răng "mềm" đi, tính acid của chanh sẽ bào mòn tạo thành những vết lõm sâu trên men răng. Thời gian này là thời gian đau đớn nhất cho người vệ sinh răng, môi, lưỡi, lợi và niêm mạc trong vòm họng sưng tấy, hai hàm răng lung lay gần như mất răng. Thực việc vệ sinh răng bằng nước chanh cần kiên trì được đi du lịch trước đó 7 – 10 ngày theo đúng công thức và thời gian bột nước chanh và nước cốt chanh tùy theo mức độ nặng, chỗ sâu sâu đó được trét lên mặt mặt với thô trà hay lá. Ở thôn quê, người ta trét lên lá dứa, cau hay lá ngải sau đó đắp lên hai hàm răng. Việc áp dụng việc vệ sinh răng được thực hiện vào sau buổi ăn chiều, đến giờ đi ngủ sẽ được thay bằng bột miệng áp dụng.

Đến sáng bà thay sẽ gọi ra thời gian tránh bột bong tróc lớp nước muối lên đêm trước. Sau khi lấy thuốc ra phải súc miệng bằng nước muối, có nước dùng nước dứa chua để thời gian hết thuốc còn sót lại. Người vệ sinh răng gần như phải ngừng miêng suốt đêm, tránh tiếp xúc miêng thuốc nước rời bong ra, phải làm nước với muối đêm 2 lần trong 7 đêm. Khi sang thời gian đó người vệ sinh răng chỉ được nuốt trà nước ăn chỉ không được nhai. Thông thường các bà thay cho các người vệ sinh răng ăn bún trộn với mỡ heo và nước muối để đỡ nuốt trà. Khi thay răng có máu đỏ, máu của cánh kiến thì việc vệ sinh răng sẽ được qua giai đoạn 2 là giai đoạn vệ sinh đen răng bằng cách pha dung dịch bôi đen lên răng. Thuốc bôi đen là hỗn hợp phen đen trộn với nước cánh kiến, dung dịch này được pha trong 2 ngày.

Sau đó phải súc miệng bằng nước muối thì thuốc gọi là thuốc xoa nước. Giai đoạn cuối cùng là chế độ vệ sinh nước của gạo dứa được để hay nước chanh, chế độ này tạo thành một lớp men trên thân răng. Người ta gọi giai đoạn này là "giặt răng". Khi hoàn tất giai đoạn này người vệ sinh răng sẽ có một hàm răng đen bóng như hạt măng cẩu.

Công thức pha chế của thuốc vệ sinh răng

Thuốc vệ sinh răng gồm các thành phần cần biết như sau :
- Bột nước cánh kiến.

Tóc nhuộm răng cưa ngói i Việt Nam

Tác Giả: Hä Đäc Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

- Näc cät chanh
- Phän đän
- Nhäa cäa gäo đäa

Nhäa cánh kiän

Säu cánh kiän đä còn gäi là bä räa cánh kiän đä hoäc räp cánh kiän đä có tên khoa häc là *Laccifer lacca* Kerr thuäc hä säu cánh kiän (*Lacciferidae*).

Säu cánh kiän đä chäch và hút nhäa cây chä tiät ra mät läoi nhäa gäi là nhäa cánh kiän đä. Đây là mät läoi đäc sän quý có giá trä kinh tä cao, hiän täi đäc sä đäng trong mät sä ngành công nghiäp cao cäp và y häc...

Đä näc ta có gän 60 loài cây trong räng tä nhiên hay räng träng có thä làm cây chä đä sän xuät ra nhäa cánh kiän có chät läng tuyät häo nhä các cây hä phän, cä khiät, muäng đän, sung, vä, väi, nhän, đäu thiäu, táo... trong đó cä phän, cä khiät và nhät là đäu thiäu cho cánh kiän có chät läng cao nhät.

Ngäi ta chän nhäng cänh cây chä có säu cánh kiän đä nhä cä phát triän tät, không bä näm mäc säu bänh. Cánh có läp nhäa dày, sáng màu và đä chín thành thäc. Khoäng 1 tuän träc khi kiän nä tiän hành cät kiän giäng, đäm buäc thä ngay lên cây chä, hoäc träi mäng trong sät tre thông thoáng đä näi räm mát ít ngày räi đäm buäc lên cây chä. Träc khi buäc thä giäng phäi phát luäng cây cä xâm län, täa cänh, täo tán cho cây có nhiäu cänh bánh tä cäng tät. Thäi vä: tháng 4-5, thu hoäch vào tháng 8-9. Thäi điäm thu hoäch: tät nhät träc khi kiän nä 2-4 tuän.

Täc nhuộm răng đän là mät nét văn hóa đä phân biät väi các täc ngäi khác. Häu nhä tät cä ngäi ngäi dân Việt Nam tä käng häo cho đän ngäi giäu, tä giai cäp nông dân cho đän giäi quan läi, đän chä, hoàng thân quäc thích, vua chúa ai ai cũng nhuộm răng. Kä tä khí nän văn minh tây phäng xâm nhäp mänh mä vào näc ta (1862) nhät là đäu nhäng năm cäa thä kä 20, nhiäu phä nä đä đä rằng träng hay cäo hàm răng đän đäc nhuộm tä thuä mäi thay răng đä trä thành ngäi phä nä mäi nhäm tham gia vào công cuäc cäi cách xã häi, phong trào đòi nä quyän, giäi phóng, phong trào tiän phát đäng räm rä trong thäi đäi canh tân. Thuä y trong xã häi có hai phái kinh chäng nhau käch liät, mät nhóm cho räng đä răng träng, hät tóc là bä lä theo tây, làm me tây... còn nhóm kia thì cho räng bäi tóc cä hành, răng đän, áo the quän väi là

Tức nhuốm răng cưa ngoi Viêt Nam

Tác Giả: Hä Đäc Duy

Thứ Hai, 05 Tháng 1 Năm 2009 00:22

häu, kém văn minh... Bởi giängäi ta chä thäy, chä đánh giá cái bäng ngoài mà không chú träng cái nhän cách, tängäng ä bên trong... Đây là giai đäng đánh đäu sä suy tàn cäa täc nhuäm răng ä nuäc ta.

Riêng cá nhân tôi thì hàm răng óng ä hät huyän là mät hình änh đäp nhät trong đäi niên thiäu, bäi vì mä tôi và các dì tôi là nhäng ngäi có nhäng hàm răng väi nhäng chiäc răng đäu đän, óng ä đen mät täa hät huyän, cho đän khi bà cä 92 tuäi bà vän còn läi đäc 6 cái răng đen. Nét duyên dáng, mäm män väi nhäng chiäc răng thä kä làm cho khuôn mät cäa bà đôn häu và vui hän, tôi nghĩ có lä khi ba tôi cäi mä tôi phän nào có thä là :

Răng đen ai nhuäm cho mình

Cho duyên mình đäp, cho tình anh say ?